

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput I. Missæ parochiali ut fideles intersint, antiqui Patres, & Concilia
jubent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

TRACTATUS IV.

DE

ECCLESIAE PRÆCEPTIS.

Ecclēsiae praecepta haec sunt: 1. Dies Festos sanctifica, quos Ecclesia sanctificari praecipit. 2. Quatuor temporibus, Vigiliis, totaque Quadragesima jejunium serva. 3. Omnia peccata tua saltem semel in anno Sacerdoti confitere. 4. Paschali saltem tempore ad sacram Eucharistiam devote suscipiendam accede. 5. Temporibus interdictis a nuptiis abstine.

De Festorum sanctificatione jam egimus, cum tertium Decalogi praecipitum explicavimus, praecipue quoad cessationem a servilibus operibus. De devota quoque Missae auditione ibidem disseruimus; nihil proin restat, quam ut de Missa parochiali adhuc quidquam dicamus.

SECTIO I.

DE

MISSA PAROCHIALI.

CAPUT I.

Missae parochiali ut fideles intersint, antiqui Patres, & Concilia jubent.

Non ideo solum Ecclesia praecipit, ut fideles Festis diebus & Dominicis sancto Missae Sacrificio intersint propter Deum adorandum, verum

X 2

verum etiam propter eorundem communionem
servandam; nempe optat Ecclesia ut in sua
que Parochia Missæ sacrificio intersit, ubi
lium sit conventus, ubi verbum Dei annuncietur,
ubi populus de sua Religione instruitur, ubi
sta denunciantur, ubi Ediçta, & matrimonia
publicantur. Postremis hisce sæculis obligatio-
nem hanc, in sua videlicet Parochia Missam
diendi, modis omnibus abolere conati sunt
lares quidam, suorum privilegiorum præ-
Quare operæ pretium facturum me arbitror,
gravem hanc quæstionem diligenter examina-
quoniam de sacrorum Canonum agitur obser-
vatione, de fidelium communionem servanda,
Ecclesiæ præcepto, quæ non obtemperantes
clesiasticis pœnis subicit.

Obligatio qua tenentur fideles Dominicis
bus suas Ecclesias adire, & in sua quisque pa-
chia fidelium conventui interesse, adeo antiquum
est, ac Ecclesia. Sane in ipso Ecclesiæ extant
parochiales adhuc tituli non extant, quæ
modum hodie extant; sed diebus Dominicis
lium conventus semper sunt habiti. Sanctus
stinus in secunda sua Apologia exactam
descriptionem habet. „ Die (inquit) Domini-
„ nica in unum locum omnes conveniunt,
„ in pagis sunt vel in agris, ubi Apostolorum
„ commentaria, & Prophetarum scripta leguntur;
„ tur; finita vero lectione conventus præses
„ tionem habet, qua populum docet, & ad
„ sectanda hortatur, quæ lecta sunt. Deinde
„ quilibet surgit, & orat, & post orationem
„

offeritur, & vinum cum aqua: offerens autem preces recitat & gratiarum actiones, respondetque populus cum gaudio Amen. Postea inter præsentis oblationis fit distributio & communicatio, pro qua gratiarum actio perfecta est “.

Sanctus Ignatius martyr in sua ad Magnesianos epistola fideles ad conveniendum in eundem locum hortatur; additque „ideo omnibus eundem statui diem, ut omnes eundem panem calicemque participent, precesque simul pro aliis offerant, & ab eodem pastore doctrinam eandem accipiant “.

Tertullianus, qui tertio floruit sæculo, de conventibus istis sic loquitur: *Coimus in cœtum & congregationem, ut ad Deum quasi manu facta precationibus ambiamus orantes. Hæc vis Deo grata est: Oramus etiam pro Imperatoribus, pro ministris eorum & potestatibus, pro statu sæculi, pro rerum quiete, pro mora finis. Cogimur ad divinarum litterarum commemorationem, si quid præsentium temporum qualitas aut præmonere cogit, aut recognoscere. Certe fidem sanctis vocibus pascimus, spem erigimus, fiduciam figimus, disciplinam præceptorum nihilominus inculcationibus defensamus. Ibidem etiam exhortationes, castigationes, & censura divina; nam & judicatur magno cum pondere, ut apud certos de Dei conspectu, summumque futuri iudicii præjudicium est, si quis ita deliquerit, ut a communicatione orationis, & conventus, & omnis sancti commercii relegatur (Apologet. cap. 39.)*

Sanctus Hieronymus, qui quarto vixit seculo, de hisce conventibus loquitur; & passim arguit, qui Magnatum ambitioni servientes eorumdem mentionem faciebant, & adeo frequentibus ipsorum nomina in publicis precibus recitabant, ut audientes tædio afficerent.

Sanctus Augustinus fideles hortatur, ut non ad Sacrificium, & ad orandum conveniant, sed temporalium rerum cogitationem abjiciant, & pro Ecclesia orent, pro Episcopo, pro Presbyteris (*Act. Eradii.*).

Antiquiora Concilia adeo perspicua ediderunt Edicta, quibus hosce frequentare conventus, & parochiali Missæ interesse jubent, ut nullus eorum villandi locus superesse possit.

Os Sardicensi Concilio præsidens convocatos Episcopos sic affatur: *Recordamini Patres nostros in tempore præterito judicavisse, ut si quis laicus in urbe agens tribus Dominicis diebus non conveniat, is ex communione movetur (can. 2.).* Omnes Episcopi dixerunt hanc esse sententiam esse convenientissimam.

Illiberitanum Concilium sic statuit: *Si quis in civitate positus per tres Dominicos (dies) Ecclesiam non accesserit, tanto tempore abstinere, ut correptus esse videatur.*

Agathense Concilium sic jubet: *Missæ die Dominico sæcularibus totas tenere ex specialis ratione præcipimus. Itaque ut ante Sacerdotis benedictionem egredi populus non præsumat: quod*

si fecerint, ab Episcopo publice confundantur (can. 27.); idest excommunicentur.

Idem Concilium cavet, ne Presbyteri privatas Missas celebrent, sed palam eos celebrare jubet, ut populus solemnibus Missis intersit, quæ canonica hora tertia celebrantur; & qui in urbe, vicinisque sunt locis, una cum populo Presbyteros solemnibus Missis ininteresse statuit.

Gratianus & Yvo Carnotensis sancto Augustino hunc canonem tribuunt; sed quemcumque autorem habeat, antiquissimus profecto est canon.

Constantinopolitanum Concilium, Trullense dictum, quod septimo sæculo est habitum, ait: Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, aut laicus, absque gravi causa, vel negotio, quod longam ejusdem a sua Ecclesia absentiam excuset, in urbe degens tribus Dominicis diebus ad conventum non accedat; *si quidem Clericus, deponatur; si Laicus, segregetur.*

In ducentesimo vigesimoseptimo capitulo Caroli magni sic decernitur: *Omnis Presbyter die Dominico cum psallentibus circumbeat Ecclesiam suam una cum populo, & aquam benedictam secum ferat, & scrutinium more romano tempore suo ordinate agatur; idest populi census.*

Theodulphus Aurelianensis Episcopus, qui sæculo nono vixit, in quadam sua epistola hæc scribit, quibus Missarum diversitas declaratur, quæ in Ecclesia celebrantur; ideoque non omnes has Missas fuisse parochiales: *Admonendus*

est populus, ut ante publicum peractum officium non accedat, sed omnes ad sanctam matrem virginem Missarum solemniam, & prædicationem audituri conveniant, & ut Sacerdotes per orationem nequaquam Missas, nisi tam caute ante horam secundam celebrent, ut populus a publicis solemnitatibus non abstrahatur; sed sive Sacerdotes, qui in circuitu urbis, aut in eadem urbe, sive populus, ut prædiximus, in unum ad publicam Missarum celebrationem conveniant.

Yvo Carnotensis ait animadvertendum esse, ne solemnibus diebus Missas privatas Presbyteri palam celebrent, ut populus a solemnium Missarum auditione non abstrahatur, quæ post hora nona celebrantur (*part. 2. cap. 119.*).

Nannerense Concilium, sæculo decimo habitum sic statuit: *Interrogent, si alterius parochianus in Ecclesia sit, qui proprio contentus Presbytero ibi Missam velit audire: quem si venerint, ab Ecclesia statim dejiciant, & ad parochiam redire compellant.*

Tolosanum Concilium jubet, ut parochiani omnes, viri ac mulieres, Missæ parochiali, & canonicarum Horarum recitationi diebus Festis & Dominicis intersint: quod si absque legitima causa id exequi neglexerint, duodecim denariorum mulctam solvant, quæ Ecclesiæ applicentur.

